

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор Центральноукраїнського
державного педагогічного університету
імені Володимира Винниченка

Євген СОБОЛЬ

«29» листопада 2021 р.

**Програми навчальних дисциплін
програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників у
сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою
Галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 016.02 Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка)**

Назва навчальної дисципліни: Інноваційні технології в навчанні дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі.

Цільовий компонент: Розкрити слухачам систему інноваційних технологій в навчанні дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі.

Змістовий компонент: Інклюзивне навчання як нова форма здобуття освіти дітьми з особливими освітніми потребами. Інноваційні підходи у побудові педагогічного процесу, орієнтованого на реалізацію індивідуальних можливостей розвитку кожної дитини та формування її компетентностей. Опрацювання нормативно-законодавчих актів щодо функціонування інклюзивних класів, організація освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами. Застосування технологічного підходу у різних сферах суспільного функціонування, зокрема в інклюзивному середовищі.

Процесуальний компонент: форми: інтерактивна лекція; методи: проблемного викладу, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід, інтерактивні; засоби: презентація, нормативні документи в галузі спеціальної освіти.

Результативний компонент:

ПРН 1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН 5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

ПРН 6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

Список рекомендованої літератури:

1. Данілавичюте Е. А., Литовченко С. В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : А.С.К., 2012. 360 с.
2. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі: початкова ланка / В. І. Бондар та ін.; за ред. В. І. Бондаря, В. В. Засенка. Київ, 2004. 152 с.
3. Інклюзивна освіта від А до Я : поради для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. К., 2016. 68 с.
4. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навч.-метод. посіб. / С. П. Миронова та ін. ; за заг. ред. С. П. Миронової. Кам'янець-Подільський, 2012. 191 с.
5. Інклюзивна освіта. Посібник для батьків. Досвід Канади : посіб. Київ : Паливода А.В., 2012. 120 с.
6. Інклюзивна школа: особливості організації та управління : навч.-метод. посіб. / А. А. Колупаєва та ін. ; за заг. ред. Л. І. Даниленко. К., 2007. 128 с.
7. Інклюзивне навчання: організаційне, змістове та методичне забезпечення : навч.-метод. посіб. / С. П. Миронова та ін. ; за заг. ред. С. П. Миронової. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. І. Огієнка, 2015. 235 с.
8. Інклюзивне навчання: основні принципи та дієві технології : кол. монографія / О. І. Баланська та ін. ; відп. ред. Г. В. Давиденко. Вінниця : ТВОРИ, 2018. 216 с.
9. Інклюзивний ресурсний центр: досвід проекту : метод. посіб. / Всеукр. фонд "Крок за кроком", Проект "Інклюзивна освіта: крок за кроком" ; уклад. Т. Д. Каменщук та ін. ; під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : Плеяди, 2015. 75 с.
10. Інтегрований курс теорії та історії педагогіки: індивідуальні тьюторські завдання для студентів II-V курсів : навч. посіб. / авт.-уклад. А. М. Бойко. Полтава, 2007. 360 с.
11. Бойко В. О. Інклюзивна освіта: до питання визначення поняття та особливостей її запровадження / В. О. Бойко // Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2012. – № 4. – С. 7–11.
12. Інклюзивне навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org>.

13. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / За заг. ред. Колупаєвої А. А. – К.: «А.С.К.», 2012. – 308 с.

14. Синьов В. Нова стратегія розвитку корекційної педагогіки в Україні / В. Синьов, А. Шевцов // Дефектологія. – 2004. – № 2. – С. 6–11.

Назва навчальної дисципліни: Теорія та методика інклюзивного навчання.

Цільовий компонент: Розкрити слухачам теорію та методику інклюзивного навчання

Змістовий компонент: Розвиток та становлення інклюзивної педагогіки як науки, її об'єкт і предмет. Основні категорії інклюзивної педагогіки. Інклюзивна педагогіка в системі педагогічних наук. Міжпредметні зв'язки інклюзивної педагогіки. Особливості розвитку особистості. Соціально-педагогічна діяльність учителя в умовах інклюзивної освіти.

Процесуальний компонент: форми: інтерактивна лекція; методи: проблемного викладу, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід, інтерактивні; засоби: презентація, нормативні документи в галузі освіти.

Результативний компонент:

ПРН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН 12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

Список рекомендованої літератури:

1. Данілавичюте Е. А., Литовченко С. В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : А.С.К., 2012. 360 с.

2. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі: початкова ланка / В. І. Бондар та ін.; за ред. В. І. Бондаря, В. В. Засенка. Київ, 2004. 152 с.
3. Інклюзивна освіта від А до Я : поради для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. К., 2016. 68 с.
4. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навч.-метод. посіб. / С. П. Миронова та ін. ; за заг. ред. С. П. Миронової. Кам'янець-Подільський, 2012. 191 с.
5. Інклюзивна освіта. Посібник для батьків. Досвід Канади : посіб. Київ : Паливода А.В., 2012. 120 с.
6. Інклюзивна школа: особливості організації та управління : навч.-метод. посіб. / А. А. Колупаєва та ін. ; за заг. ред. Л. І. Даниленко. К., 2007. 128 с.
7. Інклюзивне навчання: організаційне, змістове та методичне забезпечення : навч.-метод. посіб. / С. П. Миронова та ін. ; за заг. ред. С. П. Миронової. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. І. Огієнка, 2015. 235 с.
8. Інклюзивне навчання: основні принципи та дієві технології : кол. монографія / О. І. Баланська та ін. ; відп. ред. Г. В. Давиденко. Вінниця : ТВОРИ, 2018. 216 с.
9. Інклюзивний ресурсний центр: досвід проекту : метод. посіб. / Всеукр. фонд «Крок за кроком», Проект «Інклюзивна освіта: крок за кроком» ; уклад. Т. Д. Каменчук та ін. ; під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : Плеяди, 2015. 75 с.
10. Інтегрований курс теорії та історії педагогіки: індивідуальні тьюторські завдання для студентів II-V курсів : навч. посіб. / авт.-уклад. А. М. Бойко. Полтава, 2007. 360 с.
11. Бойко В. О. Інклюзивна освіта: до питання визначення поняття та особливостей її запровадження / В. О. Бойко // Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2012. – № 4. – С. 7–11.
12. Інклюзивне навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org>.
13. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / За заг. ред. Колупаєвої А. А. – К.: «А.С.К.», 2012. – 308 с.
14. Синьов В. Нова стратегія розвитку корекційної педагогіки в Україні / В. Синьов, А. Шевцов // Дефектологія. – 2004. – № 2. – С. 6–11.

Назва навчальної дисципліни: Загальні питання дефектології та логопедії.

Цільовий компонент: Розкрити слухачам поняття – дефектологія та логопедія як інтегрована галузь наукового знання.

Змістовий компонент: Дефектологія як інтегрована галузь наукового знання. Предмет і завдання дефектології як науки. Закономірності та особливості розвитку, виховання та навчання різних категорій аномальних дітей. Сучасна назва «корекційна педагогіка» або «спеціальна педагогіка». Основний предмет дослідження дефектології – діти з різноманітними дефектами психічного чи фізичного розвитку.

Процесуальний компонент: форми: інтерактивна лекція; методи: проблемного викладу, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід, інтерактивні; засоби: презентація, нормативні документи в галузі медіаосвіти.

Результативний компонент:

ПРН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН 12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

Список рекомендованої літератури:

1. Бойко В. О. Інклюзивна освіта: до питання визначення поняття та особливостей її запровадження / В. О. Бойко // Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2012. – № 4. – С. 7–11.

2. Бондар В. Інклюзивне навчання як соціально-педагогічний феномен. Рідна школа, 2011. № 3. С. 10–15.

3. Гриньова М., Калініченко І. Підготовка педагогічних працівників до роботи з дітьми з особливими освітніми проблемами в умовах інклюзивного навчання. Рідна школа. 2018. № 5–8. С. 39–43.

4. Інклюзивне навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org>.

5. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. (дата звернення: 23.04.2020).

6. Колупаєва А., Таранченко О. Інклюзивна практика: технології навчання. Київ : Літера ЛТД, 2019. 160 с.

7. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / За заг. ред. Колупаєвої А. А. – К.: «А.С.К.», 2012. – 308 с.

8. Синьов В. Нова стратегія розвитку корекційної педагогіки в Україні / В. Синьов, А. Шевцов // Дефектологія. – 2004. – № 2. – С. 6–11.

Назва навчальної дисципліни: Організаційно-педагогічні умови партнерської взаємодії в інклюзивному освітньому просторі.

Цільовий компонент: Розкрити слухачам роль організаційно-педагогічних умов партнерської взаємодії в інклюзивному освітньому просторі.

Змістовий компонент: Методичні рекомендації педагогічним працівникам інклюзивного навчання щодо співпраці як необхідної передумови забезпечення ефективності корекційної роботи. Організаційні питання навчальної команди фахівців. Система комплексної корекційно-розвивальної допомоги дітям з особливими потребами в умовах інклюзії. Педагогічна взаємодія фахівців загальної та спеціальної освіти.

Процесуальний компонент: форми: інтерактивна лекція; методи: проблемного викладу, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід, інтерактивні; засоби: презентація, нормативні документи в галузі освіти.

Результативний компонент:

ПРН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН 12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

Список рекомендованої літератури:

11. Данілавічюте Е. А., Литовченко С. В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : А.С.К., 2012. 360 с.

12. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі: початкова ланка / В. І. Бондар та ін.; за ред. В. І. Бондаря, В. В. Засенка. Київ, 2004. 152 с.
13. Інклюзивна освіта від А до Я : поради для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. К., 2016. 68 с.
14. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навч.-метод. посіб. / С. П. Миронова та ін. ; за заг. ред. С. П. Миронової. Кам'янець-Подільський, 2012. 191 с.
15. Інклюзивна освіта. Посібник для батьків. Досвід Канади : посіб. Київ : Паливода А.В., 2012. 120 с.
16. Інклюзивна школа: особливості організації та управління : навч.-метод. посіб. / А. А. Колупаєва та ін. ; за заг. ред. Л. І. Даниленко. К., 2007. 128 с.
17. Інклюзивне навчання: організаційне, змістове та методичне забезпечення : навч.-метод. посіб. / С. П. Миронова та ін. ; за заг. ред. С. П. Миронової. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. І. Огієнка, 2015. 235 с.
18. Інклюзивне навчання: основні принципи та дієві технології : кол. монографія / О. І. Баланська та ін. ; відп. ред. Г. В. Давиденко. Вінниця : ТВОРИ, 2018. 216 с.
19. Інклюзивний ресурсний центр: досвід проекту : метод. посіб. / Всеукр. фонд «Крок за кроком», Проект «Інклюзивна освіта: крок за кроком» ; уклад. Т. Д. Каменчук та ін. ; під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : Плеяди, 2015. 75 с.
20. Інтегрований курс теорії та історії педагогіки: індивідуальні тьюторські завдання для студентів II-V курсів : навч. посіб. / авт.-уклад. А. М. Бойко. Полтава, 2007. 360 с.
11. Бойко В. О. Інклюзивна освіта: до питання визначення поняття та особливостей її запровадження / В. О. Бойко // Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2012. – № 4. – С. 7–11.
12. Інклюзивне навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org>.
13. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / За заг. ред. Колупаєвої А. А. – К.: «А.С.К.», 2012. – 308 с.
14. Синьов В. Нова стратегія розвитку корекційної педагогіки в Україні / В. Синьов, А. Шевцов // Дефектологія. – 2004. – № 2. – С. 6–11.

Назва навчальної дисципліни: Організація та здійснення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

Цільовий компонент: Розкрити слухачам зміст організації та здійснення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

Змістовий компонент: Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання в системі освіти. Пріоритетний напрям в діяльності представників освітнього процесу. Реалізація права на освіту для всіх дітей, включаючи дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Шляхи покращення реабілітації дітей з ООП.

Процесуальний компонент: форми: інтерактивна лекція; методи: проблемного викладу, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід, інтерактивні; засоби: презентація, нормативні документи в галузі освіти.

Результативний компонент:

ПРН 9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

ПРН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН 12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

Список рекомендованої літератури:

1. Данілавічюте Е. А., Литовченко С. В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : А.С.К., 2012. 360 с.
2. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі: початкова ланка / В. І. Бондар та ін. ; за ред. В. І. Бондаря, В. В. Засенка. Київ, 2004. 152 с.
3. Інклюзивна освіта від А до Я : poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. К., 2016. 68 с.
4. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навч.-метод. посіб. / С. П. Миронова та ін. ; за заг. ред. С. П. Миронової. Кам'янець-Подільський, 2012. 191 с.
5. Інклюзивна освіта. Посібник для батьків. Досвід Канади : посіб. Київ : Паливода А.В., 2012. 120 с.

6. Інклюзивна школа: особливості організації та управління : навч-метод. посіб. / А. А. Колупаєва та ін. ; за заг. ред. Л. І. Даниленко. К., 2007. 128 с.
7. Інклюзивне навчання: організаційне, змістове та методичне забезпечення : навч.-метод. посіб. / С. П. Миронова та ін. ; за заг. ред. С. П. Миронової. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. І. Огієнка, 2015. 235 с.
8. Інклюзивне навчання: основні принципи та дієві технології : кол. монографія / О. І. Баланська та ін. ; відп. ред. Г. В. Давиденко. Вінниця : ТВОРИ, 2018. 216 с.
9. Інклюзивний ресурсний центр: досвід проекту : метод. посіб. / Всеукр. фонд "Крок за кроком", Проект "Інклюзивна освіта: крок за кроком" ; уклад. Т. Д. Каменщук та ін. ; під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : Плеяди, 2015. 75 с.
10. Інтегрований курс теорії та історії педагогіки: індивідуальні тьюторські завдання для студентів II-V курсів : навч. посіб. / авт.-уклад. А. М. Бойко. Полтава, 2007. 360 с.
11. Бойко В. О. Інклюзивна освіта: до питання визначення поняття та особливостей її запровадження / В. О. Бойко // Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2012. – № 4. – С. 7–11.
12. Інклюзивне навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org>.
13. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / За заг. ред. Колупаєвої А. А. – К.: «А.С.К.», 2012. – 308 с.
14. Синьов В. Нова стратегія розвитку корекційної педагогіки в Україні / В. Синьов, А. Шевцов // Дефектологія. – 2004. – № 2. – С. 6–11.